

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 34 (1)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 1. Aprila 1929.

PATENTNI SPIS BR. 5680

Camille Charlier i Abraham Errer, industrijalci, Bruxelles, Belgija.

Kuhinjski lonac sa unutaršnjim zatvaračem.

Prijava od 4. decembra 1926.

Važi od 1. oktobra 1927.

Traženo pravo prvenstva 8. decembra 1925. (Belgija).

Poznate su već razne vrste lonaca, šerpenja ili zatvorenih sudova, koji se uopšte upotrebljavaju za domaće potrebe i kod kojih je poklopac pastavljen iznutra i isli zatvoren iznutra prema spoljnoj strani jednim zatvaračem, koji se nalazi spolja, tako da se pritiskom ključanja stvori hermetičan spoj na celoj periferiji suda i time omogućava brže kuvanje, potpunije i najbolje.

Predmet je ovog pronalaska lonac-šerpenja — one vrste, kod koje je sistem zatvaranja najviše uprošćen, koji ne daje glomazan spoljni izgled lonca i obezbeđuje potpuno zatvaranje.

Drugi predmet pronalaska jeste izrada lonca opisanog tipa, kod koga je poklopac po obimu snabdeven udubljenjem, koje kooperiše sa malo povijenim obodom na otvoru lonca, tako da se osigurava potpuna hermetičnost zatvaranja i uz to omogućava brzo stavljanje poklopca, koji ima jajast oblik, bez podešavanja i ugađanja, tako reći automatski.

Treći cilj pronalaska je: stvoriti takav lonac, kod koga je poklopac malo ispupčen prema unutrašnjoj strani, tako da ovo ispupčenje upravlja pritisak pare prema obodu (vencu) poklopca — čime se povećava hermetičnost zatvaranja — i vodi prema sredini poklopca kondenzovane kapljice, koje se prema tome ne mogu skupljati na spoju — naležućem mestu poklopca — niti izlaziti iz suda.

Priloženi nacrt, kao primer, pokazuje razne načine izvođenja pronalaska.

Sl. 1 je horizontalan izgled zatvorenog lonca, a

Sl. 2 je vertikalni uzdužni presek iz sl. 1.

Sl. 3 i 4 su slični izgledi jednog preinačenog oblika izvođenja.

Sl. 5 je vertikalni presek po velikoj osi lonca, i

Sl. 6 je vertikalni presek po maloj osi drugog oblika izvođenja.

Lonac 1 ma kog oblika, ima jajasti otvor, čiji je obod (venac) 2 nešto malo savijen prema unutarljivoj strani lonca, kako to pokazuje sl. 2. Sa ovim loncem kombinovan je poklopac 3, tako isto jajast, čije su dimenzije nešto malo veće od dimenzija otvora lonca. Ovaj poklopac ima u poprečnom preseku kao i u uzdužnom, oblik pokazan u sl. 2, t.j. jedan mu je centralni deo malo iskrivljen prema unutarljivoj strani lonca. Sa svake strane ovog središnjeg dela ima pravoliniski deo 4, završen laktom 5, koji se produžuje delom 6, koji je malo podignut i paralelan ivici 2, koja je savijena prema unutarljivoj strani lonca.

Drugim rečima, prstenasti deo 2 poklopca završava se spolja jednim prstenastim olukom 7, koji odgovara tačno ivici 2 otvora i loncu. Jasno je da poklopac, pošto se nalazi u loncu, treba — dižući ga za ručicu 8 — lako pritisnuti prema ivici 2,

da bi isti došao u svoj normalan položaj, pri čem ivica 2 pokriva kraj 6 poklopca.

Na manjoj osi poklopca deo 4 nosi dva zgloba 9, koji su diametralno suprotni, za stežuće organe 10, koji imaju zapirake 11, pri čem organi 11, pošlo se okrenu u pokazani položaj, pritiskuju jako deo 6 poklopca prema ivici 2 lonca. Usled krivog oblika centralnog dela poklopca, para koja se razvija u loncu popeće se prema spoju 2-5-6, gde će jače delovati dajući pri tom potpunu hermetičnost.

Tako isto jasno je da će se sva kondenzovana voda skupljati u sastavu 2-5-6.

Podizanje poklopca vrši se na običan način, lime što se isti uhvati za dršku, pri čem se isključuju organi 10, i što se poklopac okreće za polovinu obrta istovremeno dok se naginje oko svoje male ose.

Postavljanje poklopca vrši se obrnutim načinom.

Korisno je ako poklopac dobije ventil sigurnosti, rastopljivo olovo, alarmnu pištaljku i t. d.

Ivica 2 lonca je nešto viša od gornjeg lica dela 4 poklopca, tako da organi 10 dovoljno drže, kad su zaivoreni, da bi poklopac držali u nekretnom položaju. Ova ivica 2 može osim toga biti snabdevena jednim ispadkom za istu svrhu.

Primenam je pokazala, da sa ovim debljinama i srednjim dimenzijama primljivim za domaću upotrebu, ovaj zatvarač sa člankastim kukama ne daje željeno osiguranje hermetičnosti usled prostora (igre) koji se brzo obrazuje na članku.

Cilj je sistemu zatvaranja po sl. 3 i 4, da ukloni ovu nezgodu. Ovaj zatvarač ima dva komada (zakačke) 12 diametralno postavljene, koji su sastavljeni iz po jedne ravne šipke savijene o kljun 15. Svaka šipka 12 ima jedan prošireni deo 14, u kome je predviđen okrugli otvor 15, koji se završava produžetkom 16. Kroz ovaj otvor prolazi trup 17 eksera, čiji prečnik odgovara preseku otvora 16, dok je pak glava eksera prečnika otvora 15. Zavrtanj 19 prolazi kroz kraj svake šipke 12.

21 je list od azbesta, kartona, filca, koji je postavljen po ivičnom obimu poklopca. Ovaj list se drži u svom položaju na poklopcu pomoću dva zakivka 20.

Pošto se poklopac stavi u položaj na običan način, i drži za dršku 8, pritiskuje se prema ivici lonca prostim zatezanjem zavrtanja 19. Za prvo vreme dovoljno je uvući trupove eksera 17 do dna otvora 16, pri čem šipke 12 dolaze u pokazani položaj. Zatezanje zavrtanja 19 prisiljava ploče 12 na ivicu lonca i u isto vreme na ispupčeni deo poklopca, čime se dobija krut i nedeformišući se zatvarač.

Delovi 12 ne okreću se oko trupova 17, a da se isti podignu potrebno je, posle odvrtnja 19, zavrtanja gurnuti te delove prema sredini poklopca, tako da trupovi 17 dođu u otvore 15.

Jasno je, da se isti zatvarač može dobiti uklanjanjem savijenih delova ploča 12, usled čega će se pritisak vršen zavrtanjem 19 preneli na same sirupove 17.

Kod oblika izvođenja po sl. 5 i 6, drška je načinjena od metalne ploče, koja je zatopljena ili ukovana na svoja dva kraja za središnji deo poklopca, i savijena kao što je pokazano u sl. 6. Na izvesnoj visini obe grane drške pojačane su metalnom pločicom 24, koja je utvrđena, tako da između ove pločice i gornje površine poklopca oslaja slobodan prostor 25. Poklopac se zatvara čvrstom, otpornom polugom 22 koja je prvenstveno iskrivljena, kao što je pokazana na sl. 5. Poluga 22 unosi se u prostor 25 i oslanja svojim krajevima na gornju ivicu 2 šerpe. Na jednom od ovih krajeva, kroz polugu 22 prolazi zavrtanj 23, koji ima glavu 27.

Čim se poluga uvuče u prostor 25, onda zatezanje zavrtanja 23, koji se oslanja na ivicu 2, određuje postupno i jednostavno zatezanje poklopca prema unutarnoj površini oboda 2 lonca. Otvaranje se vrši prostim odvrtnjem zavrtanja, posle čega se može ukloniti poluga 22 i izvući iz poklopca.

Visina prostora 25 je obično takva, da se poluga 22 može uvlačiti bez muke, pri čem je potreban samo jedan obrt zavrtanja za zatvaranje spoja između poklopca i ivice 2.

Patentni zahtevi:

1. Lonac, kod koga je poklopac ovalnog oblika, postavljen u unutrašnjosti lonca i oslanja se prema gornjoj strani na gornji obod lonca, naznačen lime, što je obod otvora lonca nešto malo iskrivljen prema unutarnoj strani, tako upada u žleb po obodu poklopca, čime se obrazuje hermetičan spoj i olakšava postavljanje poklopca bez podešavanja i nagađanja.

2. Lonac po zahtevu 1, naznačen lime, što je srednji deo poklopca nešto malo savijen prema unutarnoj strani lonca, da bi se pritisak pare preneo na spojno mesto i kondenzacione kapi odvele na najnižiji deo poklopca.

3. Lonac po zahtevu 1 i 2, naznačen lime, što poklopac islog po jednoj od svojih osa ima dve člankaste zakačke, koje su diametralno suprotne, a koje se u položaju zatvaranja oslanjaju na ivicu lonca stežući poklopac uz unutarnu površinu pomenute ivice.

4. Lonac po zahtevu 1 i 2, naznačen za-

tvaračem koji ima dve zakačke diametralno suprotne, koje leže, na jednom kraju, na gornjoj površini poklopca, a na drugom na gornjoj ivici lonca, pri čem su ove zakačke spojene sa poklopcem koga hermetički zatvaraju pomoću zavrtnja, koji prolazi kroz deo između svog oslonca na loncu i svoje zajedničke tačke sa poklopcem, pri čem se ovaj zavrtnj sam oslanja na ivicu lonca.

5. Zatvarač po zahtevu 4, naznačen time, što se vezivanje zakački i poklopca vrši ekserom sa pljosnatom glavom, koji je utvrđen za poklopac i koji prolazi kroz otvor u zakački.

6. Zatvarač po zahtevu 5, naznačen time što otvor zakačke ima presek, koji odgovara preseku eksera, i isti završava okruglim

delom, čiji je prečnik jednak prečniku glave eksera, da bi se zakačke mogle uklanjati.

7. Zatvarač po zahtevu 4—6, naznačen time što se zakačke oslanjaju van spojnog mesta za poklopcem, na poklopac i toga radi eventualno umaju savijen kljun.

8. Lonac po zahtevu 1 i 2, naznačen time što se zatezanje poklopca uz unutrašnju površinu obimnog oboda lonca vrši otpornom polugom, obično savijenom, koja slobodno prolazi kroz dršku poklopca t. j. između poklopca i pločice, koja vezuje obe grane drške, pri čem se pomenuta poluga oslanja svojim krajevima na gornju ivicu lonca a kroz jedan kraj te poluge prolazi zavrtnj, koji se oslanja o ivicu lonca i svojim zatezanjem jednostavno pritiskuje na dodirna mesta između poklopca i gornje ivice lonca.

Fig. 2.

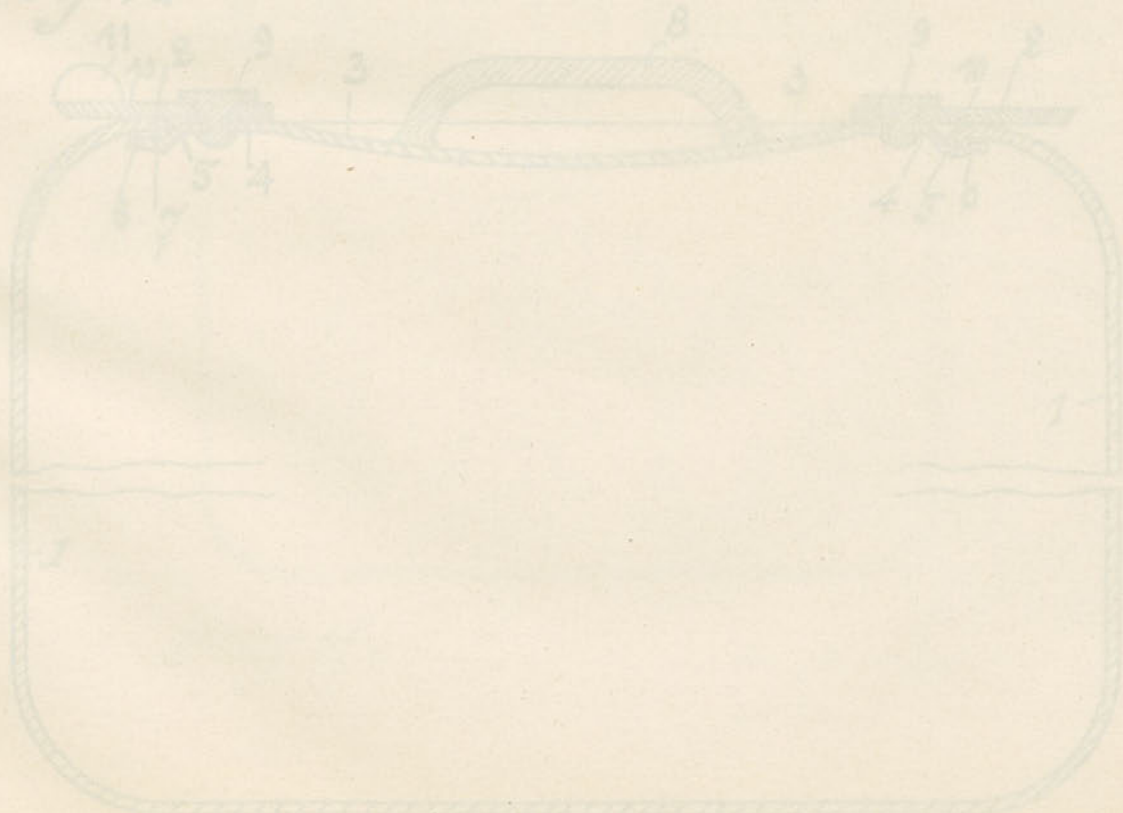

Fig. 1.

Ad patent broj 5680.

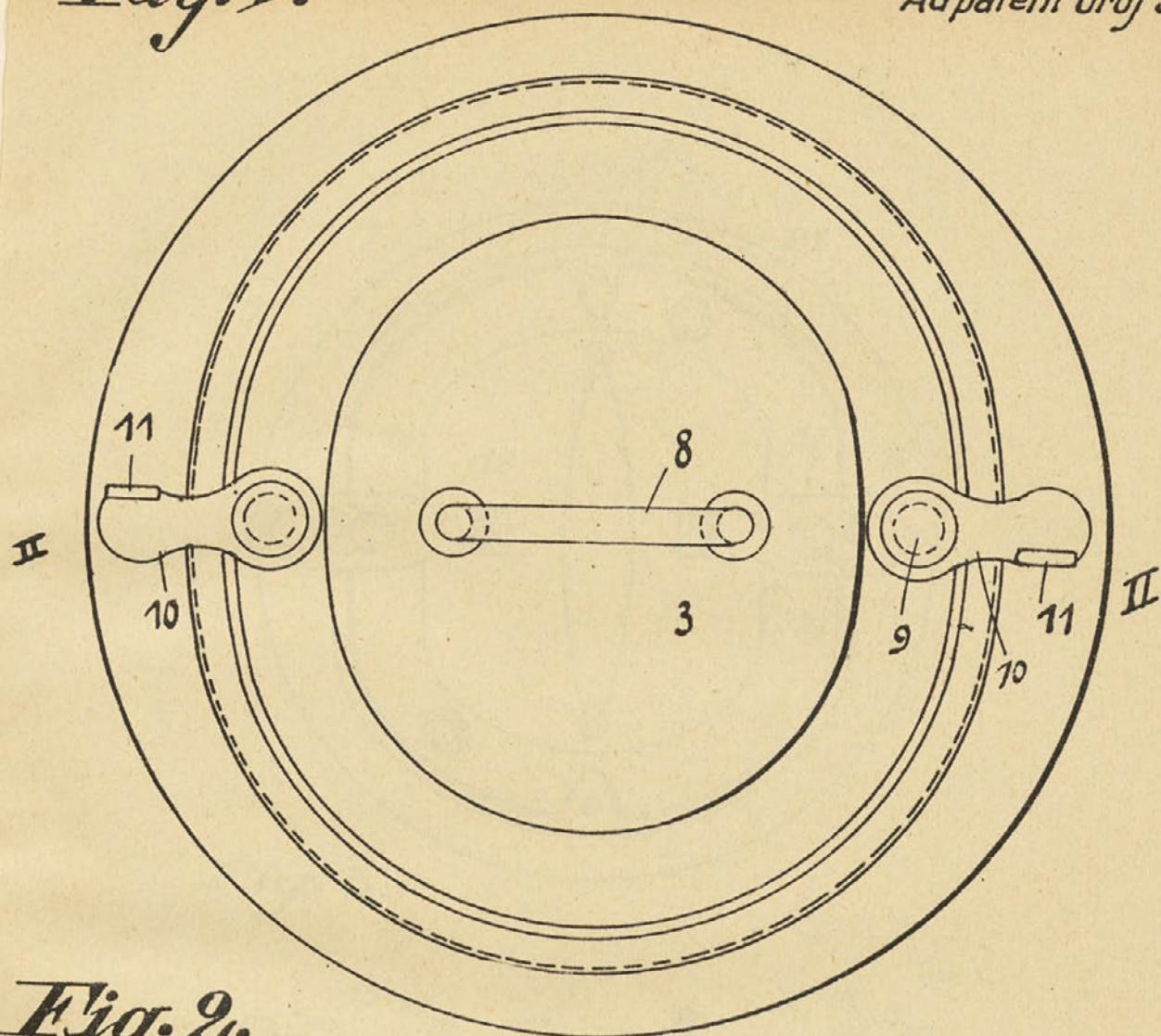
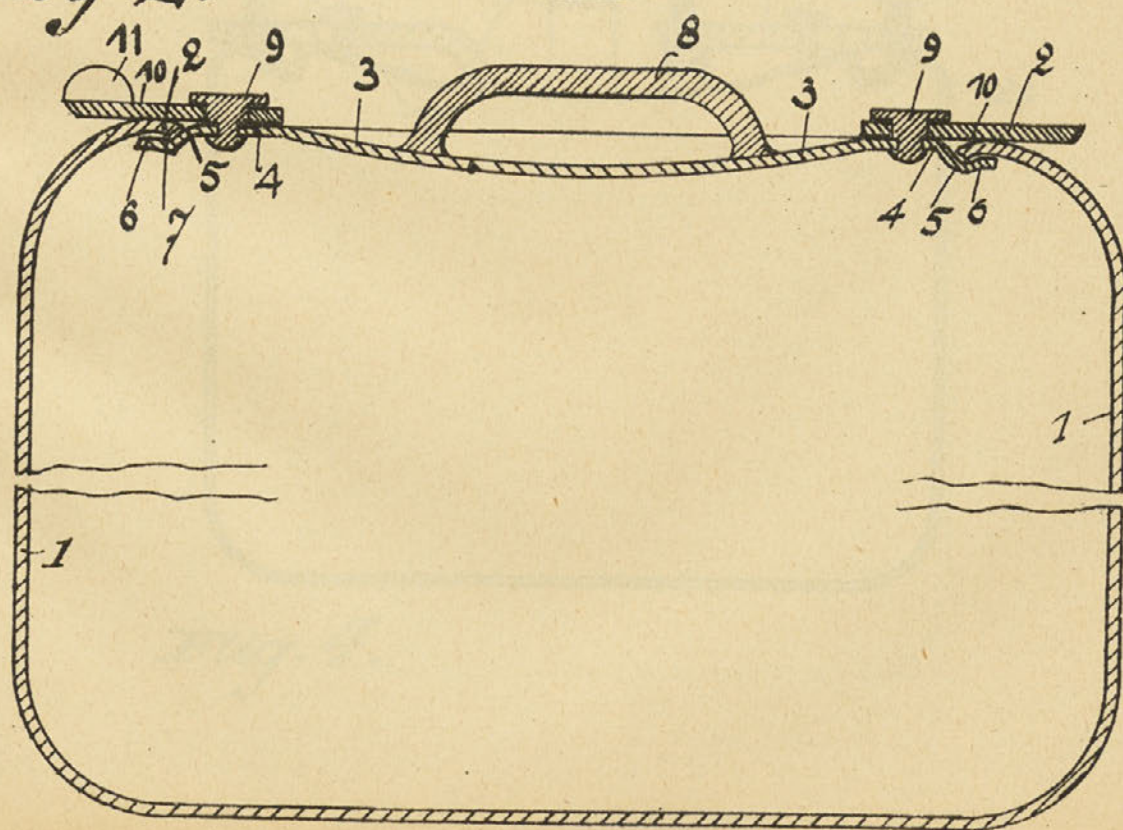

Fig. 2.

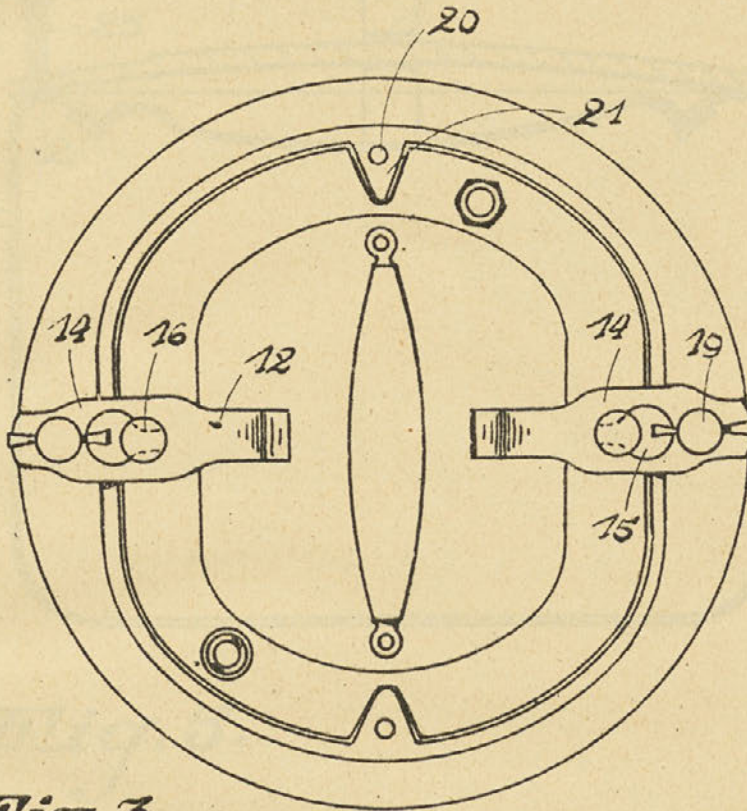

Fig. 3.

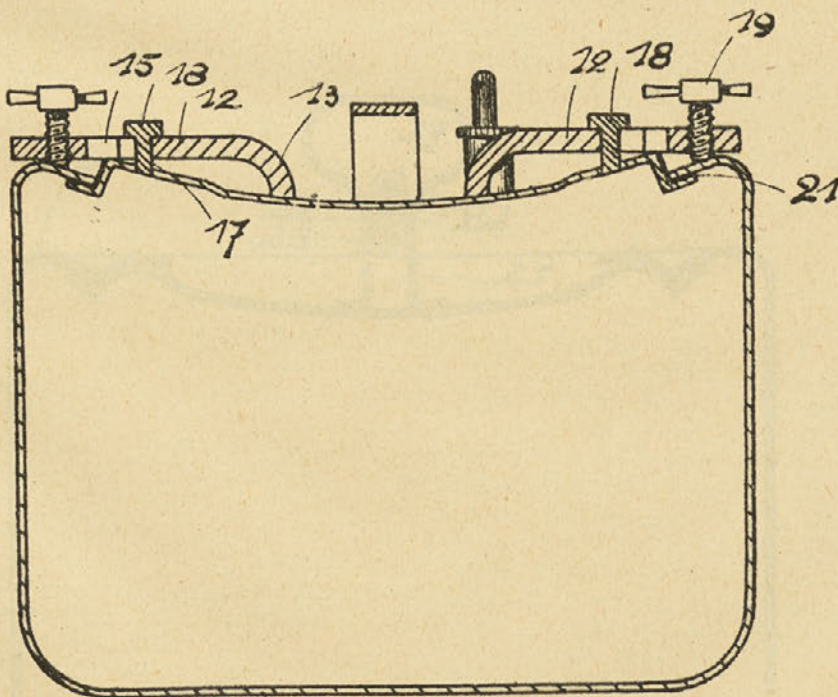

Fig. 4.

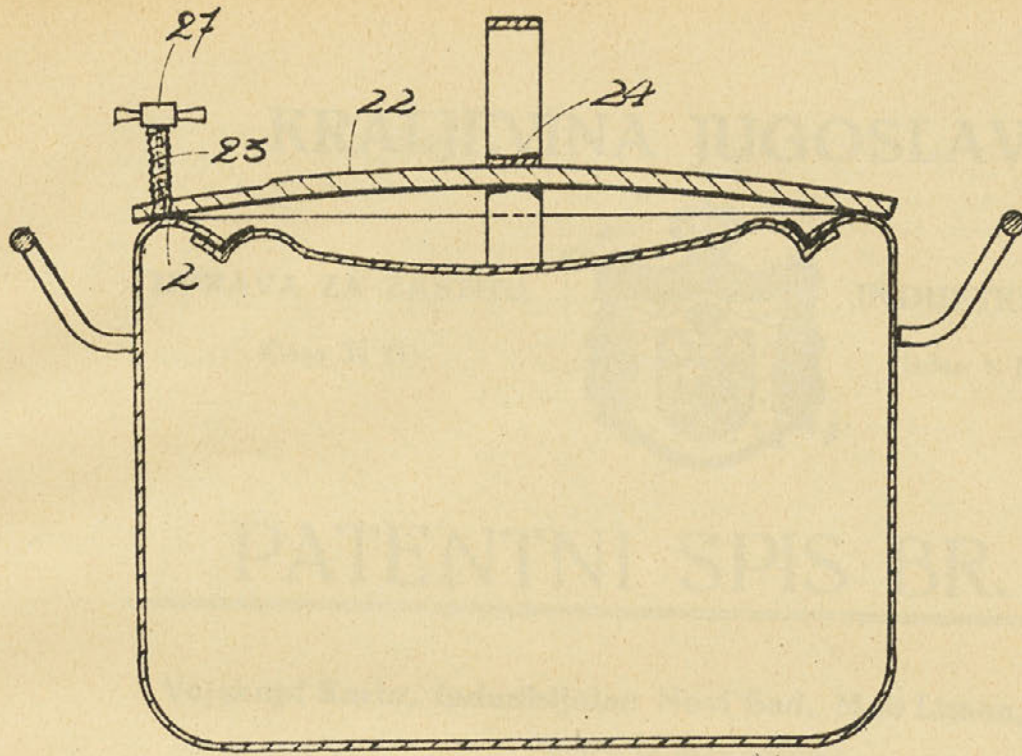

Fig. 5.

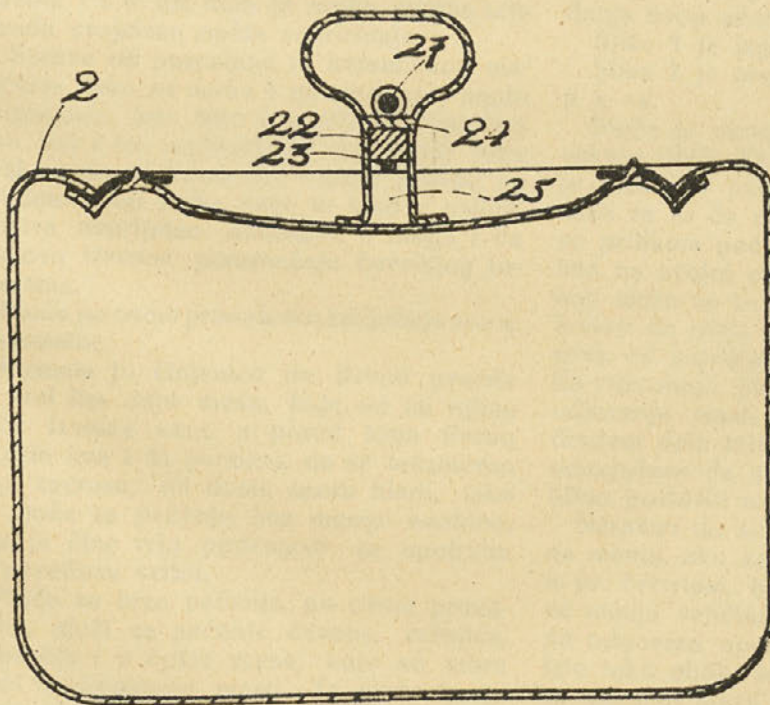

Fig. 6.

